

ДР ДРАГОСЛАВА РАКИЋ-БИЛБИЈА: ТУБЕРКУЛОЗА - ГЛОБАЛНИ ЗДРАВСТВЕНИ ПРОБЛЕМ

Конкретне активности уз помоћ Глобалног фонда

Туберкулоза (ТБ) је заразна болест која изазива *M. tuberculosis* комплекс. Преноси се ваздухом, иако се у веома рејким случајевима може пренети наслеђивањем од мајке или преко млека заражених крава овим бацилом. Пацијент са илућном туберкулозом представља најважнији извор преношења болести.

Светски дан борбе против туберкулозе је 24. март. Светска здравствена организација је туберкулозу прогласила глобалним здравственим проблемом. Велика је улога Министарства здравља Републике Србије у контроли туберкулозе у Србији и конкретним активностима које су спроведене уз помоћ донација Глобалног фонда. Овај фонд је основан јула

Реализацијом трећег круга супервизијских посета на одељењима где се лече оболели од туберкулозе и диспанзерима за плућне болести и туберкулозу, закључак је био да је за три године спровођења учињен велики напредак у контроли туберкулозе у Србији.

Казнено-поправни систем и војска су били укључени у све активности усмерене на изградњу капацитета у оквиру пројекта: едукација медицинског особља, набавка опреме и лекова. Потврђено је да су процедуре за дијагностику, лечење, праћење и пријављивање у казнено-поправном систему усклађене са системом здравствене заштите. Војска, такође, ради у сагласности са националним програмом контроле туберкулозе и њихов рад се у суштини не разликује од рада установа у цивилном систему здравствене заштите.

Према речима др Драгославе Ракић-Билбије, путем свакодневних активности здравствених радника који су укључени у дијагностику и лечење туберкулозе, редовне едукације о туберкулози у школама, активности Црвеног крста Србије на едукацији популационих група под ризиком, обележавања Светског дана борбе против туберкулозе, информације о туберкулози, позитивни ставови и понашање допиру из године у годину до све већег броја људи.

Црвени крст Србије, подговорна страна за спровођење активности у ромским насељима и камповима за избегла и интерно расељена лица, такође је уврстио едукацију о туберкулози у свој редовни програм здравствене едукације.

Оцењујући извршење радног плана, достизање циљева и потрошњу, реализација пројекта је била веома добра. Укупни утицај свих спроведених активности огледа се у инциденту која је премашила очекивани резултат достигавши бројку од 27 новооболелих на 100 хиљада становника - задовољна је др Билбија-Ракић.

Да би се обезбедило даље унапређење успостављеног система контроле туберкулозе у Србији и одрживост након завршетка пројекта, посебне активно-

СВАКЕ ГОДИНЕ ОБОЛИ 8 МИЛИОНА ЉУДИ

Два милиона људи у свету умре од туберкулозе

Ризик од инфекције туберкулозом зависи од бројних фактора, а најчешће га повећава дужа експозиција инфекцији тј. удисање ваздуха у непосредној близини оболелог од туберкулозе, мања заштитна заједничког простора, недостатак вентилације и директног сунчевог светла у простору где се обично борава и гладовање и неухрањеност (смањују отпорност на болест). Пушење и дуван и унос велике количине алкохола су значајни фактори у смањењу одбрамбене способности организма.

Слабу заштиту од узрочника туберкулозе имају одојчад и мала деца, деца у пубертету, жене у graviditetу и након порођаја као и старије особе. Зато се BCG вакцина даје свој новорођеној деци или најкасније до краја године рођења. Због напред наведеног, јасно

је да је то болест која се јавља у социјалној категорији становништва, те је чешће срећемо у ромским насељима, казнено-поправним домовима, у камповима за избегла и интерно расељена лица и да најчешће прати алкохоличаре и особе са падом одбрамбене способности организма.

Сматра се да је трећина становника на Земљи, или око 2 милијарде људи, инфицирано бацилом туберкулозе. Сваке године од ове болести оболело око 8 милиона људи, а 2 милиона умире. Више од 90 одсто случајева ове болести бележи се у земљама у развоју. Коинфекција са ХИВ-вирусом (или вирусом хумане имунодефицијенције) повећава ризик обољевања од туберкулозе. Веома озбиљан и растући проблем у свету је тзв. мултирезистентна туберкулоза.

сти које окупљају представника кључних институција наставиће се до краја пројектног периода. Оваква стална веза са кључним актерима је важна због тога што се нови изазови очекују са даљом реорганизацијом система здравствене заштите у Србији.

Морам на крају да истакнем да је оцена супервизијске контроле на територији нашег Дома здравља Темерин, Службе за плућне болести, била позитивна и похвална и да је стопа туберкулозе у Јужнобачком округу, коме и ми припадамо, 22 оболела на 100.000 становника, што је веома завидан резултат - нагласила је на крају разговора др Драгослава Ракић - Билбија. -С.Ј.

НА РАДНОМ МЕСТУ - мр. сци. мед. др Драгослава Ракић - Билбија, пнеумофизиолог Службе за плућне болести Дома здравља Темерин

2002. године у Швајцарској за борбу против СИДЕ, туберкулозе и маларије. То је јединствени међународни финансијски механизам за инвестицију у здравље и јачање борбе против ове три масовне болести. Комисија за туберкулозу Министарства здравља Републике Србије припремила је национални програм за туберкулозу у складу са смерницама Светске здравствене организације.

Ове године је 5. новембра, у великој сали Центра Сава у Београду одржан сада по трећи пут Годишњи састанак о туберкулози у оквиру пројекта "Контрола туберкулозе у Србији кроз спровођење стратегије директно опсервиране терапије и обухват ризичних популација" тј. ДОТС. Ово је четврта година спровођења пројекта из средстава донација Глобалног фонда. Учесници скупа су били стручњаци који се баве контролом туберкулозе широм Србије, партнери на реализацији пројекта, представници Владиног савета за праћење пројекта из области ХИВ-а и туберкулозе, представници међународних организација као и гости из земаља у окружењу.

Датум почетка пројекта је 1. децембар 2004. године и планирано је да се оконча 30. новембра 2009. године. Основни циљ пројекта је смањење оптерећења туберкулозом у земљи на 25 на 100.000 становника до краја 2009. године кроз јачање капацитета система здравствене заштите за контролу туберкулозе, спровођење ДОТС стратегије на 100 одсто територије до краја пројекта и унапређење контроле туберкулозе у специфичним, високо ризичним популационим групама и превенција мултирезистентних облика туберкулозе - нагласила је мр. сци. мед. др Драгослава Ракић - Билбија, пнеумофизиолог Службе за плућне болести Дома здравља Темерин.

Основна обука о ДОТС-у различите категорије здравствених радника спроведена је у току прве фазе пројекта у периоду 2005/06. године.

Имајући у виду потребу за континуираном едукацијом и применом принципа добре праксе у току 2007. године специјалисти за плућне болести и лабораторијски радници из свих 25 округа у Србији учествовали су у радионицама које су организоване по регионима. За Јужнобачки, коме и ми припадамо, Севернобачки и Сремски округ је организована у Сремским Карловцима. У директној комуникацији, кроз анализу података и размену искустава, уз помоћ стручњака за туберкулозу, здравствени радници су били у могућности да процене успешност спровођења ДОТС стратегије на својој територији, продискутују изазове, информишу се о могућностима, примерима добре праксе и да установе бољу комуникацију и сарадњу, како међу собом, тако и са националним пројектним тимом - истакала је др Ракић - Билбија.

КУБИК ГАСА 38,74 ДИНАРА

Нова цена "греје" потрошаче

Нова цена природног гаса за око 6.400 потрошача у општини Темерин је 38,74 динара, а примењује се од 15. октобра. То је одлука са Конститутивне седнице новог Управног одбора ЈП Гас у Темерину.

Због високе цене гаса, истакнуто је да постоји реална могућност смањења потрошње гаса, коришћења алтернативних извора енергије, па и крађе овог енергента.

Грађани из прошле грејне сезоне дугују ЈП Гас 39 милиона динара, а обавезе овог предузећа према Србијасу су 35 милиона динара. У току 2008. године са мреже је искључено 250 дужника, а 60 је угужено.

-М.Милојевић

ДОМ ОМЛАДИНЕ У ТЕМЕРИНУ

Реновирање у завршној фази

Радови на реновирању Дома омладине у Првој месној заједници у Темерину су ушли у завршну фазу од планираног за текућу годину. По речима председника Савета **Тибора Пушкаша**, ових дана су завршени радови на реновирању крова. Постављена је и нова столарија на чеоном делу зграде у Новосадској улици, нове плочице у улазном делу зграде, а и мала сала за састанке је сређена по највишим стандардима. Наредне недеље треба да пристигне комплетна столарија за велику салу, а постављањем

нових прозора би се стекли услови за стављање фасаде на зграду.

Хитно је потребно уредити и постојеће мокре чворове и проширити кухињу како би се велика сала могла изнајмљивати за разне свечаности. Прва месна заједница је поднела више молби и захтева покрајинским фондovima за финансијску помоћ за куповину лаптопа, пројектора и пројекционог платна као и за проширење и уређење Дома омладине - истакао је Пушкаш.

-П.Л.

ХОБИ НАШЕГ СУГРАЂАНА

Дрвене играчке разне, разновразне

Петар Косовац из Бачког Јарка ради у обезбеђењу новосадске Поште, а у слободно време се бави необичним и несвакидашњим хобијем. Петар већ више десетина година сакупља дрвене играчке. Играчке су различитих врста, облика и боја, тако да његова

колекција сада броји преко 750 примерака. Играчке је излагао на неколико манифестација и изложби, у Музеју Војводине, на Змајевим дечјим играма као и у Ноћи музеја, а последња у низу била је за време трајања Дечје недеље у Галерији КИЦ "Лукијан Мушицки" у Темерину.

Косовац се овим хобијем почео бавити када је напунио 37 година живота, када му се у глави "упалила нека лампица" која је спојила дрво и играчку, а није се зауставио на прикупљању само дрвених играчака. У свом дому у Бачком Јарку има више необичних колекција великих количина као што су привесци, упалачи, пепеларе, сатови, грамофонске плоче, стрипови као и отварачи за флаше. Жеља Косовца је да у наредном периоду презентује јавности све његове колекције као што је презентовао и колекцију дрвених играчака. -Д.М.

ПРОЈЕКАТ УНИЦЕФА ЗА СРБИЈУ

"Школа без насиља"

Школски узраст деце је увек био подложан различитим врстама насиља од ударања и гурања до разних врста претњи, оговарања, исмевања и потпуног искључења из групе.

Истраживање које је покренуо Унисеф Србија је показало да је насиље широко распрострањено у нашим школама. Скоро једна трећина ученика основних школа је доживела неку врсту насиља, било да је у питању вербално или физичко насиље. По узору на различите програме који су имали за циљ спречавање насиља, Унисеф је још 2005. године покренуо акцију програма "Школе без насиља као сигурног и подстицајног окружења деце". Програм учи децу и одрасле разним техникама понашања у конфликтним ситуацијама, а и промовише пријатељство и толе-

ранцију у школи. Програм "Школа без насиља" је започет због забринутости грађана. У партнерству са министарствима и другим институцијама, Унисеф овај програм реализује у 137 школа у Србији, а у плану је да се у овај програм укључи најмање још 50 школских установа.

У списак школа које због недостатка средстава нису ушле у овај програм налазе се и две школе из темеринске општине, Основна школа "Славко Родић" из Бачког Јарка и Основна школа "Данило Зеленовић" из Сирига. У поменутих школама се надају да ће доћи до потребних средстава, донацијама појединаца, породица и предузећа које ће помоћи поменути пројекат и који ће ове две школе уврстити у пројекат Унисефа за Србију "Школа без насиља". -Д.М.